

« rent: Una secundum quam omnes eum videbant, « altera secundum quam in monte transfiguratus « legitur; quam sane formam vicissim temperabat, « ut unicuique appareret, secundum quod fuerat « dignus et ipsi expedire probabat. »

4. — Lucas Brugensis ait¹: « Contra faces se exhibuit Jesus incognitum, contra arma uno omnes verbo prostravit, idque tanta potentia, ut nec hostes dorsum vertere, sive ad fugam, sive ad casum valuerint, sed retrorsum abeuntes supini ceciderint; » imo omnes illæ armatæ et ira ferocientes cohortes, ibidem mansissent immobiles usque ad diem judicii, nisi Redemptor noster eadem virtute et verbo suo, quo illas prostraverat, e terra erexit. « Etsi enim omnes infirmitatis nostræ affectiones, » inquit S. Paschias², « in se habuerit, nulla earum fuit, ut pati posset, nisi quia voluit, et in quantum voluit, et in se admisit. » Unde in hac occasione omnipotentiam suam manifestare voluit, ut omnes inteligerent, quod oblatus est quia ipse voluit. « Poterat verbo suo omnes perire, » inquit B. Laurentius Justinianus³, « sicut unico sermone prostravat: verum qui servi suscepserat formam, et non venerat occidere, sed salvare, noluit potestate pugnare, sed humilitate vincere, atque fortitudinis tolerantia superare. » Haec igitur cohortis illius prostratio a benignissimo Salvatore nostro non eo fine facta fuit, ut se a violentia defendaret, vel captivitatem suam evaderet, sed ut omnibus sæculis manifestum ficeret, quod tanquam Agnus innocens, qui omnia nostra in se peccata suscepserat, voluntate sua spontanea ad macellum properaret. Audiamus hac de re S. Bernardum ita scribentem⁴: « Et ecce Philisthei super te, Sampson. Non illos abs te absterruit, quod in hora apprehensionis tuæ omnipotenti brachio tuo, terræ eos allisti, non quidem defensionis causa, sed ut cognosceret humana presumptio, nihil se posse adversum te, nisi quantum permetteretur a te. » Rupertus Abbas ad hanc prodigiosam cohortis prostrationem se reflectens, de Christo ait⁵: « Poterat efficaciter dicere: Sinite me abire, et habitato rem Iudeæ Sathanam cum satellitibus, et armis suis semipiternis vinculis alligare, sed oportebat ut pateretur, oportebat ut hi, quos Pater sibi derat, servarentur. » Theophylactus super Joannem rationem hujus prostrationis turbarum assignans, inquit⁶: « Propter hoc ostendit hoc miraculum, quod sufficiebat ad repellendum eos. » Verum observandum est, quod prius eos prosterne voluerit et postea eorum se manibus consignare, ut se hoc spontanea voluntate facere ostenderet. Unde

¹ LUC. BRUG., in Joan. — ² S. PASCH., ib. — ³ B. LAUR. JUST., de Triumph. Christi agon. — ⁴ S. BERN., de Pass. — ⁵ RUP. ABB., l. XIII in Joan. — ⁶ THEOPHYL., ibid.

Beda interrogat¹: « Quare non comprehenderunt, sed abierunt retrorsum et ceciderunt, nisi quia hoc voluit? Verum si nunquam se ab eis permitteret comprehendendi, non quidem illi facerent, propter quod venerant, sed hoc ipse faceret, propter quod venerat? » Theophylactus aliam quamdam a supradicta parum differentem assignat rationem; dum enim cohortem et satellites in terram prostratos considerat, inquit²: « Prostravit eos, ut retrorsum caderent, declarans patientiam suam et quod ad passionem sponte veniret. » Enimvero præter hactenus adducta, alia quoque hujus veritatis indicia examinanda restant.

5. — Quodnam igitur in eo latere putatis mysterium, quod Christus in cenaculo, postquam Iudeæ dixisset: *Quod facis, fac citius, eum nihilominus in peccato suo obstinatum videns, sciens, quod ad conducendam cohortem Romanam, aliasque Synagogæ ministros, ad ejus captivitatem cooperaturos, abiret (Sciens omnia que ventura erant super eum) nihilominus in hortum Gethsemani, se receperit?* Utique nullo alio fine id ipsum fecit, quam ut tanto facilius inveniretur; nam ut Scriptura ait: *Sciebat autem et Judas, qui tradebat eum, locum, quia frequenter Jesus convenerat illuc cum discipulis suis.* Rupertus Abbas ait³: « Idcirco hortum introivit, quia voluntarie ad passionem accedebat et ideo illuc, ubi ab executoribus citius inveniretur, proferavit. » Voluit igitur benignissimus Jesus captivitatem suam illis facilem reddere, idque ex tribus præcipue capitibus, ut inquit Lyranus. Primo, quia locus extra civitatem ruri positus erat, ubi nulla timeri poterat populi seditio, strepitus, vel tumultus. Secundo, quia hortus ille muris circumquaque clausus erat, ideo fuga ibidem erat difficilis. Tertio, quia libere, sine custodia eo processerant, qui consuetus Magistri sui usus Judas probe cognitus erat. Et quidem licet Judas turbis signum dedit, ex quo illum cognoscere possent, attamen Filius Dei ostendere voluit, quod⁴ non est sapientia, non est prudentia, non est consilium contra Dominum. Et ideo ne ex inopinato capi videatur, » inquit Lucas Brugensis⁵, « noluit ad proditoris signum capi. Itaque cum exercitus staret immotus, relicto Juda, Jesus adiit ipsum exercitum et rogavit intrepidus, quem quererent, quasi lacessens eos illis omnibus intelligendum dans, se præscium, scientem, volentem, spontaneum, promptissimo denique animo ad mortem accedere. » Idem quoque auctor punctum illud tangit, paulo ante a nobis notatum, scilicet, quod ex quo turbæ responderunt, se JESUM Nazarenum querere, clare satis significarint, se illum minime agnoveris, alias enim dixissent: *Venimus, ut te captivum abducamus. En verba ipsius*⁶: « Ex eo

¹ BEDA, ib. — ² THEOPH., ib. — ³ RUP. ABBAS, ib. — ⁴ PROV., XXI, 30. — ⁵ LUC. BRUG., ib. — ⁶ ID., ib.

« quod respondent: *Jesum Nazarenum, et non: Te ipsum querimus, intelligitur, quod Jesum præsentem et alloquente, adeoque et facibus et lucernis, et Iudeæ osculo demonstratum non noverint, quamvis non ignotus, et facie, et loca quæ esset compluribus eorum, præsertim ministris pontificum et pharisæorum. Percussit enim eos Dominus tali cæcitate, quali Sodomitas, Gen., xix, v. 11. Vides vim insuperabilem, inquit Chrysostomus, quomodo in medio eorum existens, eos excœcavit? Et Cyrillus: Potestas ergo divina Christi enituit, qui quamvis se querentibus offerret, minime tamen cognoscet. » Ingeniosa quoque est illa, quam Didacus Stella super Lucam habet, consideratio; ait enim¹: « Sæpius lupum ob viam ovi exire et eam invadere vidi, oppositum autem nisi modo videre mihi nunquam contigit. Et tu cum innocentissimus agnus sis, excepturus lupos istos rapaces exis? Tu thesaurus paradisi in manus prædonum te exponis. » Idem paulo ante dixerat: « Omnia Christi bonitas! Quando voluerunt illum facere regem fugit, nunc autem exit obviam eis. » Idem quoque considerat qualiter Christus Apostolos suos dormientes excitaverit, dicens: *Surgite, eamus. Sed quoniam, o Domine, ibimus? respondere poterant Apostoli: num forte hinc egrediemur, ut in montis hujus cavernis et speluncis nos abscondamus? Aut vero operari vis aliud miraculum, simile illi, quod fecisti, quando te e monte conati sunt præcipitem agere; tunc enim² per medium illorum transiens abibat? Nequaquam, inquit Christus, absit a me hæc intentio; sed potius *surgite, eamus, quia ecce appropinquat, qui me tradet.* Subdit igitur prædictus Stella: « Eamus, ne nos inimici nostri abditos inveniant sicut timidos; exhibeamus nos illis facie læta, ne terga demus, nec mortem timeamus. » S. Cyrillus super illa verba Christi: *Quem queritis?* ita scribit³: « Interrogat quem querant, non quia ignoraret, sed ut eos argueret, qui ne cognoscere quidem poterant ipsum; et nos doceamus, non potuisse capi, nisi ultra se querentibus offerret. » Dionysius Carthusianus super Joannem inquit⁴: « Quemadmodum divina virtute fecit se sære invisibilem hostibus suis, quando voluerunt eum precipitare et lapidare; sic nunc fecit se eis incognoscibilem, donec punctum suæ captionis instaret. » Rupertus Abbas ante omnes alios hanc Christi spontaneam in mortem concessionem notavit; nam super illa verba: *Processit et dixit eis, etc.*, ita scribit⁵: « Hoc pro laude spontaneæ charitatis, id est, voluntariæ passionis, Evangelista dixit. » S. Bernardinus quoque super eundem textum ita meditatur⁶: « Cum Judas pro signo lethifero ori Christi osculum impressisset,**

¹ DID. STELLA, in Luc. — ² LUC., IV, 30. — ³ S. CYR. ALEX., l. XI in Joan. — ⁴ DION. CART., ib. — ⁵ RUPER. ABB., l. XIII in Joan. — ⁶ S. BERN., t. I. f. 45, a 2, c. 1.

« cum cæteris se retraxit, illis vero stantibus velut attonitis, ac quadam divina virtute percussis, Christus mansuetudine plenus, procedens ad eos, dixit: *Quem queritis?* O consummata charitas, quæ foras mittit timorem et mortis excludit horrorem! O bone Jesu, quid facies amicis te in veritate querentibus, qui inimicis ad mortem te querentibus, sponte te tradis? » B. Laurentius Justinianus similiter intrepidum hunc Redemptoris animum hisce verbis admiratur¹: « Tanquam bellator robustissimus et Christianæ militiae inseparabilis dux, iis, qui eum detinere cupiebant, procedens obviam, dixit: *Quem queritis?* O Regis nostri magnanimitas strenua! Assistit, loquitur, interrogat, dicens: *Quem queritis?* Illi vero: *Jesum Nazarenum. Quibus Dominus: Ego sum.* Non fugit, non latitat, non se excusat, non se defendit, sed dicit: *Ego sum.* » Et S. Ephrem de illo dixerat²: « Perditionis ac tenebrarum filii exierunt in tenebris ad comprehendendum somum, qui in momento temporis cunctos exurere potuisset. » S. Bonaventura super Joannem scribens, ante Didacum Stellam notavit³, quod « quando eum voluerunt facere regem, fugit, quando vero venerunt ad eum capiendum et occidendum, obviam processit, dans exemplum electis, contemnendi mundi excellentias et prosperitates, et sustinendi tribulationes et adversitates. Unde et Sancti plus formidant in mundo prospera quam adversa. »

6. — Quodnam, obsecro, in eo latet mysterium, quod benignissimus Redemptor noster osculum a traditore accipere non fuerit designatus? Neque enim ullam illius nauseam habuit, quia ut Salmeron ex revelationibus S. Birgittæ refert⁴: « Cum Judas esset brevioris staturæ, Christus inclinavit se ad osculum ejus suscipiendum. Hoc autem osculum aliud non fuit quam lupi morsus inventus non est, ori quod abundavit malitia, dulciter applicasti. Innocens Agne Dei, quid tibi et lupo illi? Quæ conventio tui ad Belial? » Potuit diabolus ille, qui horribilis quidam inferni titio erat, de se gloriari, se illum osculatum fuisse Dei Filium, qui *speculum est sine macula et candor lucis æternæ*. Dixi, diabolus ille, quia diabolus cor ejus invaserat et in eo quiescebat⁵: *Unus ex vobis diabolus est.* Cur igitur Altissimus ad tantam se abjectionem demisit? Numquid osculum illud renuere poterat? Respondet Lucas Brugensis⁶: « Per-

¹ B. LAUR. JUST., ib. — ² S. EPHREM, l. III de Pass. — ³ S. BON., in Joan. — ⁴ Rev. S. Brig., IV, 64. — ⁵ S. BER., ser. de Pass. — ⁶ JOAN., VI, 71. — ⁷ LUC. BR., in Matt.

« misit Jesus osculum sibi ab illo porrigi, nec aver-
tit ab eo faciem, duplicum ob causam, a S. Am-
brosio in Lucam expressam. Semel, ne refugere,
aut invitus pati proditionem videretur. Semel, ut
ad sceleris pœnitentiam revocaret. » Observan-
dum est igitur, quod Christus illum amici nomine
compellarit, dicendo : *Amice, ad quid venisti?* et
tamen nullum excogitari potest evidentius inimi-
citatæ signum, quam si quis alteri per traditionem
pœnosam et infamem mortem machinetur. Res-
pondet Cajetanus¹, causam cur Christus Judam
appellarit amicum (quo titulo paulo ante in ultima
cœna Apostolos honoraverat, dicendo² : *Jum non
dicam vos servos : vos autem dixi amicos*) hanc fuisse,
ut nec tanta proditione commotum Jesum in-
tueamur. »

7. — Est et aliud evidens argumentum, quo
probatur Redemptorem spontanea voluntate sua se
capi permisisse, quia eadem auctoritate potuisset
semetipsum a turbis armatis subducere, qua impe-
rio vocis suæ ab earumdem manibus suos liberaverat
Apostolos, præcipiendo turbis : *Sinite hos abiire.*
Hanc rationem S. Bonaventura observat, dicens³ :
« Quærerit Chrysostomus : Quare non comprehendend-
runt eos, et maxime Petrum irritantem eos, per
ea quæ fecit in servo? Et ad istud respondetur,
quod ea virtus, quæ projectit eos resupinos, deti-
nuit illos, ne comprehenderent discipulos, vel
eis nocerent. » Ludolphus Carthusianus ait⁴, ideo
Christum salvos dimisisse discipulos, ut per hoc
denotaret, quod ne quidem illorum indigeret defen-
sionis subsidio, siquidem jam antea Petro dixerat :
« An putas, quia non possum rogare patrem meum,
et exhibebit mihi plus quam duodecim legiones An-
gelorum? Tanquam si dicat : Per aliam viam pos-
sem evadere, si vellem; non indigo auxilio duo-
decim Apostolorum, qui possem, si vellem, habere
duodecim legiones angelorum. » Porro verisimile
est, quod cum Petrus stricto e vagina ense Malchum,
qui lictorium dux erat, enormiter percussisset, alii
quoque Apostoli ejus exemplo ex timidis cervis ani-
mosi facti fuerint leones, atque ad defensionem
magistri sui se generose accinxerint; at vero Christus
eos compescuit, dicendo : *Sinite usque huc.* D.
Chrysostomus ait⁵ : « Admirari quis posset, cur
non comprehendenterint etiam cum Jesu, et verbe-
runt discipulos, et Petrum maxime, qui eos,
servi aurem abscondendo, irritarat. Quis ergo
eos continuit? Nemo alius, quam quæ eos retror-
sum procererat potentia : quod Evangelista, non
eorum meritis, sed supernæ virtutis eos coercen-
tis fuisse significat, inquiens : Ut sermo imple-
retur, quem dixit : *Non perdidit ex eis quemquam.* »
Lucas Brugensis ad illud se reflectit miraculum,

¹ CAJET., in Matt. — ² JOAN., XV, 43. — ³ S. BONAV.,
in Joan. — ⁴ LUD. CARTH., p. 2, c. 59. — ⁵ CHRYSOST.,
h. 82 in Joan.

quod Christus in Malcho patraret, quando auriculam,
a S. Petro ei amputatam, capiti ipsius miraculose
restituit. At vero quando Christus, in toto decursu
passionis suæ, ad contestandam coram Synagoga
divinitatem suam, eximium aliquod patrare consti-
tuerat miraculum, cur non potius aliud quoddam
magis stupendum elegit prodigium, quale fuisse
verbi gratia si mortuos illos suscitasset, super quos
in superficie terræ ejus ceciderat sanguis; vel
etiam e spinis capiti suo impositis, fragrantes, et
recentes germinare fecisset rosas? Cur igitur hanc
auriculam huic monoauriculario restituit, quem
præsciebat, postea velut in gratissimum, impacturum
ei esse tanta cum sua ignominia, in conspectus summi
sacerdotis, crudelem illam alapam? Respondet Lu-
cas Brugensis¹ : « Hunc sanando monstravit, quod
non invitus caperetur, sed sponte se ipsum trade-
ret. Hoc enim miraculum tanto magis est obser-
vandum, quod imbecillior nunc esse videtur
Christus. » Aliud quoque hujus voluntariæ Re-
demptoris nostri captivitatis signum fuit reprehensi-
o, qua Petrum perstrinxit, impedire volentem, ne
amarum illum libaret calicem, quem æternus Pater
ei destinaverat : de quo tamen suo loco latius dice-
tur. Interea vero nequaquam prætereundam esse
existimo, sequentem Salmeronis observationem,
qui notat, quod Christus Petrum se a passione sua
subeunda dehortari volentem Sathanam appellavit;
et tamen Judam traditorem, captivitatis sue prima-
rium directorem, amici titulo honoravit, dicendo :
Amice, ad quid venisti? Cujus discriminis hanc as-
signat rationem², quia « Petrus tentavit Christum a
passione abducere, Judas autem ipso facto ser-
viet passioni, eum prodendo. »

DISCURSUS XXIII.

OSCULUM, ET TRADIMENTUM JUDÆ GRAVITER PERSTRIN- GITUR.

IDEA SERMONIS. — 1. Adducuntur variae rationes quare
Christus tradi voluerit signo osculi. Judas per oscu-
lum et salutationem suam scelus suum occultare
noluit. — 2. Quare Christus Judam interrogavit ad
quid veniret. — 3. Quare Christus permiserit se
tradi a proprio discipulo et quidem Apostolo. —
4. Quare Christus Judam vocaverit amicum et non
improperaverit proditionem. — 5. Quid Christus in
hac actione nos docuerit. Osculum Judæ comparatur
cum illo S. Mariae Magdalena. — 6. Hypocritas similes
Judæ. — 7. Docemur hoc Christi actu inimicos diligere. — 8. Cur Judas monuerit ut Christum captum
caute ducerent.

*Jesus autem dixit illi : Judas, osculo Filium hominis
tradis?* Lue., XXII, 48.

1. — Tametsi osculum inter familiares saluta-
tis fuisse significat, inquiens : Ut sermo imple-

tionis loco usitari consueverit, hoc tamen Judæ
osculum eo præcipue ordinatum fuit, ut serviret
turbis armatis, velut index, ad cognoscendum et
discernendum Christum; idque ob multas alias
rationes, præter eas quas in præcedenti discursu
adduximus. Etenim S. Jacobus Minor, frater Domini
appellatus, Christo in vultu et statura simillimus
erat; ac proinde illo noctis crepusculo facile errare
potuissent; maxime quia traditor timebat, ne
Magister suus (qui sèpius se hujus machinatæ tra-
ditionis notitiam habere ostenderat) se absconderet,
aut in fugam se reciperet. Unde Dionysius Carthusianus
ait¹ : « Jacobus Minor fuit simillimus Christo
in lineamentis corporis; unde Ignatius scribit,
sibi dictum esse, quod si videret Jacobum, videret
et Christum : ideo etiam Jacobus iste dictus est
frater Domini. » Secunda ratio est, quia nox erat,
et quamvis lucernas et faces haberent, non tamen
poterant tam clare videre sicut in die. Lucas Brugensis
tertiam adducit rationem, scilicet² : « Ro-
mani milites qui præcipua facile erant hujus
turbæ pars, facie vix noverant Jesum. Nec enim
erant illi auditores Jesu, quippe alieni a cultu
unius Dei : cæteri qui noverant, falli et ipsi po-
tuissent, unumque ex discipulis loco Jesu prehen-
dere, ob noctis tenebras. Aliam causam addit
Chrysostomus cum Tito discipulo, quia : Sèpius,
inquit, circumventus ab ipsis, pertransiverat per
medium ipsorum, nescientibus ipsis : quod et
tunc factum fuisse, nisi et ipse assensisset. »
Enimvero si quæsieris, cur Judas illum non appre-
henderit et ceperit directe et immediate, sine dato
ipsi osculo, sed potius consueta ipsum salutatione
honorare voluerit. Respondeo cum eodem auctore,
dicente : « Quanquam impudens sit et scelerata
confidentia, inquit Hieronymus, Magistrum vo-
care, et osculum ei ingerere quem tradebat; tamen
habet adhuc aliquid de verecundia discipuli, cum
non eum palam tradit persecutoribus, sed per
signum osculi. » Ad idem quoque propositum,
sequens pertinet doctrina Senecæ, dicens³ : « Qui
in pessima ab optimis lapsus, necesse est etiam in
malo vestigia boni teneat. Nunquam in tantum
virtus extinguitur, ut non certiores animo notas
imprimat, quam ut illas eradat ulla mutatio.
Feræ inter nos educatæ, cum in sylvas erumpunt,
aliquid mansuetudinis pristinæ retinent. » S. Leo
de Juda, sub nomine lupi, disserens, hujusque os-
culi gravitatem æqua lance ponderans, positis ad
unam partem ensibus, lanceis, aliisque acerbissimæ
passionis Christi instrumentis, hoc osculum prædicta
omnia præponderare, his verbis dicit⁴ : « Cum vim
sceleris per speciem pacis incipiens, signum tra-
ditionis sæviore omnibus telis osculo præbuisset. »

¹ DIONYS. CARTHUS., in Matt. — ² LUC. BRUG., ib. —
³ SEN., l. VII de Benef. — ⁴ S. LEO, ser. I de Pass.

S. Anselmus de Juda ait¹ : « Accedentem ad oscu-
lum sanctissimi oris tui cruentam bestiam aver-
satus nos es. » Lucas Brugensis verbum Judæ,
quod Christum salutando protulit : *Ave, salve;*
Hebraice, *pax tibi*, in hæc verba considerat² :
« Pacem, sive salutem precatur, non in genere
tantum, verum maxime a præsenti periculo hos-
tium, in conspectu Magistri positorum. Tanquam
enim non esset ipse ex eorum numero, nec ipse
eos adduxisset, optat, ut Magister ab ipsis serve-
tur, adeo perstrictæ frontis, ut mentiri audeat
adversus evidentem veritatem. Sic enim pacem
ore præcatur, ut bellum non tantum animo me-
ditetur, verum etiam re ipsa satis manifeste
gerat. » S. Bonaventura id quod olim in Joab et
Amasa in figura præcesserat, in memoriam revocat,
dicens³ : « In hujus figuram dixit Joab ad Amasam⁴ :
« Salve mi frater; et tenuit manu dextera; mentum
Amasæ, quasi osculans eum, et percussit eum in
latere, et mortuus est. » B. Laurentius Justinianus
hanc Judæ traditionem detestans, exclamat⁵ :
« Quid perversius, quid sceleratius agi potuit,
quam auctorem pacis sub pacis osculo venun-
dare? » Albertus Magnus super interiora Judæ
consilia discurrens, ait⁶ : « Scivit quod osculum
pacis ille, qui venerat pacem facere nulli negaret. »
Non tamen ob id Christi benignitate et mansuetu-
dine abuti, seque sub ovina pelle contingens, cru-
delitatem et voracitatem lupinam in sinu occultare
debebat Jeremias inter cætera lamentatur, dicens⁷:
« Sagitta vulnerans, lingua eorum, dolum locuta est :
in ore suo pacem cum amico suo loquitur, et occule
ponit ei insidias. Et quidem merito traditoris lingua
sagitta nominari potuit, quia per hanc illum lictori-
bus et satellitibus manifestavit. Protulit fraudem
et dolos, quia dicendo : Ave, vœ, potius apprecari
voluit « Osculo, signo pacis, benevolentiae, atque
amicitiae, pro signo bellico perfidus ille est
abusus, » inquit Lucas Brugensis⁸. Salmeron
Magistrum traditum, dum Judam interrogavit : *Ad
quid venisti?* dicere voluisse existimat⁹ : « Quo
animo et cujus rei gratia? Nam si ut amicus et
sodalis, quorsum gladii et fustes? Si ut inimicus,
quorsum oscula, et blanda salutationis verba? »
Idem auctor paulo ante illam commemoraverat
Psalmistæ justam querelam, dicens¹⁰: « Si inimicus
meus maledixisset mihi, sustinuerem utique, etc. Tu
vero etc. » Acerbum enim fuit Domino et indignum,
tradi a sodali et discipulo, et ut Suetonius ait :
« Cæsar graviter tulit, cum vidit Brutum in mor-
tem suam conspirasse. Unde conquestus est, et
dixit : Et tu fili Brute? Ita Dominus, *Amice, ad*

¹ S. ANSELM.. Dial. de Pass. — ² LUC. BRUG., ib. —
³ S. BONAV., in Luc. — ⁴ II REG., II, 9. — ⁵ B. LAUR.
JUST., de Triumph. Christ. agon. — ⁶ ALB. MAGNUS, in
Marc. — ⁷ JEREM., IX, 8. — ⁸ LUC. BRUG., ib. — ⁹ SALM.,
t. X, tr. 15. — ¹⁰ Ps. LIX, 16.

« *quid venisti?* S. Bonaventura in Commentario super Lucam ita scribit¹: « Ex hoc autem appetet mira perversitas in proditore. Unde Hieronymus; « Judas de Apostolatus fastigio in proditionis tarta labitur, et nec familiaritate convivii, nec intinctione bucillæ, nec osculi gratia frangitur, « ne quasi hominem tradat, quem *Filiū Dei* « noverat. »

2. — Verum enim vero ex quo Redemptor noster finem, ob quem Judas ipsum osculatus fuerat, probe noverat, videratque illum cum turbis armatis approparet, quo fine eum interrogat, dicens: *Amice ad quid venisti?* B. Laurentius Justinianus ait²: « Non reatus discipuli latebat Magistrum, et tamen illum se ignorare ostendebat, dicens: *Ad quid venisti?* Proditoris facinus blanda allocutione tegebat, nolens illius mortem, sed ut magis converteretur ad vitam. » Et ideo sanctus hic Patriarcha continere se nequit, quin huic traditori hisce verbis improperet: « Dic, o universis crudelior, « quid injuria, quid damni, quæque inimicitiarum præcesserit causa, ut tantum facinus perpetrares? Magistrum tuum in aliquo scelere deprehendi disti? An forte tibi quidquam defuit, ut egestate compulsus, Majestatis Dominum pretio venundares? »

3. — Quod si causam inquiras, cur incarnata Sapientia, sine cuius permissione nihil uspiam in terris contingere potest, permiserit, quod unus scholæ sue discipulus, imo Apostolus quidam tam execrabilis scelus committeret, unde etiam honori et existimationi ipsius Magistri præjudicari poterat? Respondet Lucas Brugensis³: « Imo vero maxime hoc servivit tutando honori Jesu, et adstruxit ejus innocentiam. Nam si quid minus rectum Jesus clam apud discipulos solitus fuisset, aut agere, aut docere, iste ex discipulo factus hostis, illud proculdubio evulgasset, vel defensionis sui causa. » Ceterum vero totum Evangelium plenum est expressionibus infinitæ execrationis, qua Redemptor noster fictionem et hypocrisim abominabatur, utpote adversus quam tot tamque egregias invectivas pronunciarat. Ac proinde sibi quilibet facile persuadere potest, quantum hæc Judæ fictio et hypocrisis eum offendit, utpote quæ eum in corde sensibiliter vulnerabat: unde continere se nequivit, quin graviter conquereretur, dicens: *Tanquam ad latronem existis, cum gladiis et fastibus, comprehendere me.* Plus enim illum cruciabat fictum hoc Judæ osculum, ut ex S. Leone audistis, quam omnia in Passione sua ei inflicta vulnera. Et merito quidem, quia ut Sapiens ait⁴: *Meliora sunt vulnera diligenter, quam fraudulenta oscula odientis.* Porro quod Judas traditionem, procul a Christo constitutus, conceperit, tolerabile id quidem erat, quia etiam

¹ S. BONAV., in *Luc.* — ² B. LAUR., *ib.* — ³ LUC. BRUG., in *Matt.* — ⁴ PROV., XXVII, 6.

S. Petrus in ejus conspectu se jactabat, dicens: *Etiamsi oportuerit me mori tecum, non te negabo;* sed postea quando sequebatur eum a longe, eumdem cum perjurio se nosse negavit; nam ut Psalmista ait¹: *Ecce qui elongant se abs te, peribunt.* At vero quod Judas in illo mutuo osculo, quod sibi invicem dederunt, illo tam amicibili Christi amplexu, quando audivit: *Amice, ad quid venisti?* nihilominus eum lictorum manibus consignare voluerit, nec quicquam in corde suo fuerit compunctus, obstinatam nimis et diabolicam ipsius indiebat duritiem. Petrus propter unicum cœlestis Magistri sui, ipsum respicientis, obtutum, compunctus est et flevit amare; Judas autem, nec ad Christi obtutus, nec ad amica verba, nec ad osculum, nec ad alios benignissimos Christi amplexus quicquam inclinari, flecti, aut mutari potuit. Dionysius Carthusianus rationem assignat, cur Christus illum interrogaverit²: *Ad quid venisti?* ait enim: « Non quasi ignorans querit, sed ut insinuat Judæ non se ignorare dum atque malitiam ejus, sieque Judas erubescat et corrigitur. Est enim confusio adducens peccatum, et est confusio adducens gratiam et gloriam. »

4. — In corde Christi simul inter se pugnabant amor et zelus: amor quidem, pro animæ illius salute; zelus autem, ad tantum facinus et crimen illi impropandum: « Non amicum vocat, quod ab ipso diligeretur, » inquit Lucas Brugensis³, « sed quod ipse eum diligeret: nec est ironica appellatio, sed est ingratitudinis objectio, quod ex intimo et contubernali amico, factus sit proditor, quasi dicat: Siccine amico rependis vicissitudinem? » Ex alia vero parte eum lucrari et ad saniorem mentem revocare volens, « non ab osculo repulit, non conviciis incessit, non exprobravit perfidiam; sed blando dicto tetigit ipsius conscientiam, condolens ejus cæcitatet miserum ad penitentiam provocans. » S. Ambrosius ad verba, quæ Christus ad traditorem hunc locutus est, se reflectens, ait⁴: « Ostendisti, Domine, quem proderet, dum occulta manifestas; ostendisti etiam, quem traderet, dum dicis: *Filiū hominis;* quia caro, non divinitas comprehenditur. Illud tamen plus confutat ingratum, quod eum tradiderit, qui cum esset Dei Filius, propter nos tamen Filius hominis esse voluisse. Quasi dicat: Propter te suscepit, ingrate, quod tradis. In hypothesi ergo per interrogationem pronunciandum puto, quasi amantis affectu corripiat proditorem: *Juda, osculo Filiū hominis tradis!* Hoc est, amoris pignore vulnus infligis? Et charitatis officio sanguinem fundis? Et pacis instrumento mortem irrogas? Hoc est illud: Utiliora vulnera amici quam voluntaria oscula inimici. » Eadem

¹ Ps. LXXI, 27. — ² DIO. GARTH., in *Matt.* — ³ LUCAS BRUG. — ⁴ S. AMB. I. X in *Luc.*

quoque verba Lucas Brugensis in hæc verba ponderat¹: « *Filiū hominis:* Mitem, humilem, propter te factum hominem, cum Deus sit (ita recte Theophylactus) qui tibi nihil nocuit, imo utilissimus tibi fuit, optimeque de te meritus. Hunc, inquam, tradis malevolis hostibus? Singula verba emphatica sunt, plenaque doloris, quibus non aliud Jesus, quam pungit proditoris conscientiam, ostendens se non latere, quo animo osculum preberet, ut vel tanta lenitate motus respiceret. » Salmeron hoc osculum pariter detestatur, inquiens²: « Conjunxit infelix facto quodam risu et laetitia, verbisque blandis os suum impurum cum ore purissimo Dei; brachia proditoria cum divinis brachiis: osculum cum morte: pacis signum cum belli tessera: emptorem mundi cum venditore Redemptoris ejus, osculum ejus bellum indicit: ejus salutatio affert proditionem. Ejus amplexus inimicitias immortales gignit, quia amplectitur quem deserit, osculatur, quem prodit, salutat quem morte tacita occidit. »

5. — Porro cœlestis Magister in hac actione multa nobis, eaque utilissima, tradit documenta. Theophylactus, postquam dixisset³: « Fulmina dolosum et ingratum subito extinguere neglexerunt, docente nos Salvatore patientiam; » paulo post Judam alloquens, subjungit: « Sed et quem prodit? Filiū hominis, hoc est mansuetum, lenem, morigerum, propter te factum hominem, cum Deus sit. Hæc dicebat, usque sub extremam horam fovere illum; et idcirco non prosecutus est conviciis, neque dixit: O inhumane et ingratisse, sed *Juda*, proprio eum nomine compellans, neque gravius illum arguisset, nisi et hoc ei cessisset in melius, siquidem voluisse. Etenim ne putaret esse occultum, sed notum Domino, et vel tunc ante omnia scientem recumberet, et pœniteret, hoc fecit, et visus est eum confundere. » Enim vero impudenti huic proditori impropari poterat, quod apud Jeremiam dicitur⁴: *Frons mulieris meretricis facta est tibi, nolisti erubescere.* Magdalena, de qua S. Lucas ait⁵: *Et ecce mulier quæ erat in civitate peccatrix, osculis suis lucrata fuit omnium enormium peccatorum suorum plenariam indulgentiam, seque ad altissimum usque sanctitatis gradum provexit;* hoc enim indicant verba illius, qui sanctitatem ejus comprehendere potuit, scilicet: *Dilexit multum.* Verum notanda est ingens Magdalena inter et Judam differentia: Magdalena enim ad pedes Salvatoris se prostravit, hisce cum magno humiliatis sensu labia sua impressit, et ideo veniam accepit ab eo, qui *humilibus dat gratiam*⁶; et contra vero *superbis resistit.* Præsumptuosus vero Judas, corde veneno lethifero pleno fauibusque exprorectis, divinum Magistrum suum

¹ LUC. BRUG., in *Luc.* — ² SALM., *ib.* — ³ THEOPHYL., *ib.* — ⁴ JEREM., III, 2. — ⁵ LUC., VII, 37. — ⁶ JAC., IX, 6.

in facie osculari præsumpsit, quæ licet tunc sudore sanguineo etiamnum humida, sna virtute omne potuisse delere peccatum, propter culpam tamen arrogantiæ et crudelitatis ipsius, inde nec quicquam fuit emollitus, aut compunctus. Judas impudens et inverecundus erat, prout ex illo dato a Christo indicio facile deduci potest¹: *Qui intingit mecum manum in paropside;* non enim habebat bonos mores, et consequenter spiritu privatus censer poterat. « Addidit impudentiam sceleri, » inquit S. Leo²: « Cum se a cibo alii, in quo judicium Dominus posuerat, continerent, tu manu non retrahis a paropside, quia animam non avertis a crimen. » Didacus Stella ait³: « Perpende, quantum distent osculum Judæ et Magdalæ? Judas in facie osculatus est Salvatorem, et periiit, Magdalena vero in pedibus, et incolumis, et voti compos evasit. Humiles ad Deum accedentes justificantur, damnantur autem elati superbiam. »

6. — Idem Didacus aliud quoddam contra hypocritas notat documentum, inquiens⁴: « Similes Judæ sunt hypocritæ, qui amicitiam et pacem cum Christo simulantes, iniquis operibus illum trahunt; et vendunt. » Monstravit Judas, se de illius populi numero esse, de quo Deus lamentatus fuerat, dicendo⁵: *Populus hic, labiis glorificat me, cor autem eorum longe est a me.* Traditor enim labiis amorem demonstravit, cum tamen cor ejus livore et odio mortali plenum esset.

7. — S. Paschalias aliam ex hoc osculo deducit moralitatem, inquiens⁶: « Decebat ut osculo traditur, qui suos diligere jubet inimicos, ita ut prodi tori suo, in ipso traditionis suæ articulo, pacis osculum non negaret. Quo profecto exempli docemur evidentius, inimicos diligere, pacis oscula non negare, neque ficti tales diligere. » S. Bonaventura finem exponens, ob quem Christus traditor non est designatus recipere osculum, inquit⁷: « Suscipit autem Dominus osculum a Judæ, licet sciret proditum, ut semper maximam in se ostenderet benignitatem. Unde Glossa: Suscepit Dominus osculum, ut plus afficiat proditorum, qui amoris officia non negaret; unde dicitur in Psalmo: *Cum his qui oderunt pacem eram pacificus.* »

8. — *Quemcumque osculatus fuero, ipse est, tenete eum, et ducite caute,* inquit Judas apud S. Marcum; super quæ verba S. Paschalias super Matthæum scribens, dicit⁸: « Marcus ait, dixisse Judam: *Dilegenter adducite.* Maligne quidem et insidiose, cum multa calunnia hoc videtur dixisse, tanquam si diceret: Nisi diligenter comprehendentes, ac tenentes, abduxeritis eum, et custodieritis, ipse

¹ MATT., XXVI, 23. — ² S. LEO, s. 7 de Pass. — ³ DID. STELLA, in *Luc.* — ⁴ ID, *ib.* — ⁵ JER., XXIX, 13. — ⁶ S. PASCH., in *Matt.* — ⁷ S. BON., in *Luc.* — ⁸ S. PASCHAS., in *Matt.*